

การพัฒนาลูกผสมกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร
The development of hybrid orchid *Habenaria* species

นายมะนิต สารุณา^{1/} นายชำนาญ กสิบาล^{1/} อำนวย อรรถลั้งรอง^{2/}

บทคัดย่อ

การพัฒนาลูกผสมกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ลูกผสมที่แปลกแตกต่างจากลักษณะเดิมจาก หรือได้สายพันธุ์ใหม่ที่มีสีอันสวยงาม เลี้ยงง่าย ออกดอกถี่ ออกดอก เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อพัฒนาไปสู่เชิงการค้า ได้เริ่มดำเนินการในปี 2554-2556 ทำการรวบรวมพ่อแม่พันธุ์ที่ลักษณะดี พ่อแม่พันธุ์ดอกสมบูรณ์ และสีอันสวยงาม กล้วยไม้ลิ้นมังกรที่นำมาผสมประกอบด้วย ลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ชมพูดอกเล็ก สีเหลือง สีส้ม และสีแดง โดยปี 2554 ได้ผสมกล้วยไม้พ่อแม่พันธุ์ลิ้นมังกรที่คัดเลือก ได้ฝักที่สมบูรณ์ จำนวน 106 คู่ผสม แต่เพาะงอกเพียง 35 คู่ผสม เมื่อได้ต้นลูกที่ได้จากการส่งฝักไปเพาะเมล็ด จึงอนุบาลลูกผสมที่ได้ในตะกร้า และย้ายปลูกลงกระถาง เพื่อคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดี มีความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ บันทึกข้อมูลลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดจากฝักปี 54 ด้านการเจริญเติบโต ลักษณะดอก สีดอก ซึ่งออกดอกในปี 2556 พบว่า จำนวนดอกต่อช่ออยู่ระหว่าง 1-2 ดอกต่อช่อ การสะสมอาหารของหัวลูกผสมยังน้อยอยู่ จึงส่งผลให้ขนาดต้นเล็กกว่าพันธุ์พ่อแม่ และจำนวนดอกต่อช่อมีน้อย ลักษณะดอกและสีลูกผสมที่ได้มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามคู่ผสมที่ผสม การแทงช่อดอกจะเริ่มแทงช่อออกทางปลายยอด เมื่อมีใบแก่ 5-6 ใบ ลักษณะของช่อดอกเป็นกระจุก แล้วจึงค่อยๆ ยืดขยายเมื่อดอกมีขนาดโตขึ้น ลิ้นมังกรเริ่มสร้างหัวใหม่ในระยะการแทงช่อดอก หัวใหม่มีลักษณะตุ่มสีขาวขนาดเล็กอยู่ติดกับด้านข้างของหัวเดิม ปี 2555 คัดเลือกและผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรได้ 73 คู่ผสม และได้รับลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝัก ปี 2555 แล้วจำนวน 8 เบอร์ ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ และ ปี 2556 ดูแลรักษาต้นพ่อแม่พันธุ์ที่คัดเลือกได้ในปี 54-55 คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ลิ้นมังกรสีต่างๆ ผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรได้ทั้งหมด 158 คู่ผสม ดูแลฝักที่ทำการผสม ตัดฝักลิ้นมังกรที่ผสมแล้วอายุฝักได้ 40-45 วัน ไปเพาะในสภาพปลอดเชื้อ ได้จำนวน 80 คู่ผสม

1/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม

2/ สถาบันวิจัยพืชสวน

คำนำ

กล้วยไม้ดินเป็นกล้วยไม้ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นไม้กระถางในเชิงพาณิชย์ นักปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้หันมาสนใจที่จะพัฒนากล้วยไม้ดิน เพื่อเพิ่มความหลากหลายและรูปแบบของสินค้าออกสู่ตลาดโลก เช่น การพัฒนากล้วยไม้รองเท้านารี และฟาแลนนอปซิสในไต้หวัน การพัฒนากล้วยไม้โนบิล (แค้กิว) ในญี่ปุ่น ซึ่งในอดีตกล้วยไม้ดินประเทศไทยมีการส่งออกหัวพันธุ์จำนวนมาก เช่น ปี 2535 มีการส่งออกหัวพันธุ์กล้วยไม้ดินสกุลต่าง ๆ ได้แก่สกุลลิ้นมังกร (*Habenaria*) มากถึง 66,604 หัว สกุลเอื้องน้ำตัน (*Calanthe*) จำนวน 17,255 หัว เอื้องพร้าว (*Phaius*) จำนวน 2,093 หัว สกุลว่านอึ้ง (*Eulophia*) จำนวน 1,246 หัว และสกุลพิสมร (*Spathoglottis*) จำนวน 2,634 หัว การส่งออกกล้วยไม้ดินในช่วงหลังมีปริมาณลดลง อาจเกิดจากไม่มีการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ดินอย่างจริงจัง ประกอบกับหัวพันธุ์กล้วยไม้ทั้งหมดที่ส่งออกได้จากการเก็บรวบรวมในธรรมชาติ ซึ่งทำให้หัวพันธุ์ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี 2547 เริ่มมีการส่งออกในกล้วยไม้ดินอีกครั้ง แต่ก็ยังไม่มาก อาจเกิดจากไม่มีเทคโนโลยีการขยายพันธุ์ การปลูกและดูแลรักษากล้วยไม้ในเชิงพาณิชย์เลย เนื่องจากกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร มีข้อมูลการวิจัยน้อยมาก

กล้วยไม้ดินลิ้นมังกร (*Habenaria erichmichaelii* Christenson) หรือสังหิน ปัดแดง จัดอยู่ในวงศ์ Orchidaceae พบได้ในภาคอีสานและภาคใต้ของประเทศไทย ดอกบานในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ลักษณะดอก มีกลีบเลี้ยงด้านบน และด้านล่าง มีขนาดเล็กและมีสีเขียว กลีบดอกมีสีชมพูอ่อนหรือแดงอ่อน ในขณะที่ปาก มีรอยหยักแบ่งเป็น 4 แฉก ขนาดยาวประมาณ 3 เซนติเมตร กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร มีสีชมพูอ่อน และชมพูเข้ม (Vaddhanaphuti, 1997) อดฉันท (2549) รายงานว่า ลิ้นมังกร เป็นไม้ล้มลุกหลายฤดูมีหัวอยู่ใต้ดิน หลังจากมีดอกออกผลแล้วส่วนเหนือดินเหี่ยวแห้งตายไป คงเหลือส่วนหัวใต้ดิน สำหรับสกุลกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร (*Habenaria* Willd.) จัดเป็นกล้วยไม้ดิน โดยมีลักษณะเฉพาะ คือ การมีเกสรตัวผู้ (Anther) 1 ชูอยู่ด้านบนหรือตรงปลายของเส้าเกสร (Column) ละอองเกสรตัวผู้รวมตัวอยู่เป็นกลุ่มก้อนเรียกว่า Pollinia จำนวน 2 – 8 ก้อน ซึ่งมีลักษณะที่ใช้จำแนกคือ มีลำต้นอวบน้ำและจะแห้งเหี่ยวไปเมื่ออยู่ในระยะพักตัวมีหัว (Tuber) โดยไม่มี Rhizome หรือลำต้นเทียม (Pseudobulb) เส้าเกสรมีลักษณะสั้นและหนา มีช่องเกสรตัวผู้ (Thecae) ที่แยกกันอยู่ 2 ข้างทางด้านหน้าของเส้าเกสรและเกสรตัวผู้ Pollinia มีลักษณะเป็น Sectile คือ Pollinia เป็นก้อนเล็ก ๆ จำนวนมากเชื่อมติดด้วยเส้นบาง ๆ ที่ยึดหยุ่นได้ (Hu, 1977) กล้วยไม้ลิ้นมังกร

(*Habenaria rhodocheila* Hance) ลำต้นเป็นหัวรูปขอบขนาน ใบรูปแถบจนถึงรูปแถบแกมรูปใบหอก ขนาด 2x10 ซม. ปลายใบแหลมจนถึงเรียวแหลม แต่ละช่อมีดอกน้อย ดอกขนาด 0.8 ซม. กลีบเลี้ยงบนรูปรีและเป็นอู่คล้ายหมวก กลีบเลี้ยงคู่ข้างรูปขอบขนาน เมื่อบานเต็มที่บิดม้วนไปด้านหลัง กลีบดอกเชื่อมกับกลีบเลี้ยงบน ทั้งห้ากลีบมีสีเขียว ปลายกลีบมน กลีบปากสีแดง สีชมพู เหลืองจนถึงสีส้ม กลีบเป็น 3 แฉก แฉกข้างรูปทรงกลม แฉกกลางเว้าลึกจนเป็น 2 แฉกย่อย (สลิล, 2550) กล้วยไม้ดินที่มีความหลากหลายชนิดรองลงมาจากกล้วยไม้อิงอาศัย สกุลที่มีความหลากหลายมากที่สุดคือสกุลนางอ้ว (*Habenaria*) พบทั้งสิ้นกว่า 37 ชนิด รองลงมาเป็นสกุลแห้วหมูป่า (*Crepidium*) พบประมาณ 19 ชนิด อันดับ 3 เป็นสกุลเอื้องน้ำตัน (*Calanthe*) พบประมาณ 16 ชนิด ส่วนสกุลที่พบสมาชิกน้อยที่สุดมีหลายสกุล เช่น สกุลเอื้องนางแมว (*Disperis*) เอื้องคีรีวง (*Didymoplexiopsis*) กล้วยปลวก (*Epipogium*) เอื้องผักปราบ (*Herpysma*) เป็นต้น พบเพียงสกุลละ 1 ชนิด (สลิล,2550) ในสภาพธรรมชาติถึงแม้เมล็ดกล้วยไม้มีจำนวนมาก แต่มีโอกาสงอกเจริญเป็นต้นใหม่ได้ไม่มากนัก เมล็ดกล้วยไม้ต้องมีโอกาสงอกในที่ที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม และมีราไมคอร์ไรซาอยู่ด้วยเมล็ดจึงงอก และเจริญเติบโตได้ราไมคอร์ไรซามีเส้นใยที่สามารถเจริญเข้าไปในเมล็ด โดยที่ราและเมล็ด หรือต้นอ่อนของต้นกล้วยไม้อยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (อบฉันท ,2549) กล้วยไม้ทุกชนิดต้องผ่านขั้นตอนในระยะต้นอ่อนที่ไม่สามารถสังเคราะห์แสงได้ ต้องอาศัยคาร์โบไฮเดรตที่ได้รับจากภายนอก ซึ่งในธรรมชาติได้จากการที่เชื้อราไมคอร์ไรซาช่วยย่อยวัสดุอินทรีย์ และบางครั้งยังช่วยดูดแร่ธาตุให้แก่พืชได้ด้วย (สมจิต ,2549)

การผสมเกสรในกล้วยไม้มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตพันธุ์ลูกผสมที่แปลกใหม่ เป็นวิธีการขยายพันธุ์โดยอาศัยเพศที่นักผสมพันธุ์กล้วยไม้สามารถทำได้ง่าย เพียงแต่ผู้ผสมพันธุ์มีพื้นฐานความรู้ทางด้านพันธุศาสตร์เล็กน้อย เพื่อรู้ว่าควรนำกล้วยไม้ชนิดใดมาผสมกัน และสามารถมาผสมติดฝักได้ไม่หลุดร่วง มีเมล็ดที่สมบูรณ์พร้อมจะงอกเป็นต้นใหม่ได้ เมื่อนำไปเพาะเมล็ดในสูตรอาหารวิทยาศาสตร์ (ครรชิต ธรรมศิริ 2547,น.76 ; นฤมล กฤษณชาติ 2548, น. 123-169) อย่างไรก็ตาม ก่อนการผสมควรวางแผนเป้าหมายของลูกผสมที่จะได้ว่าควรมีลักษณะอย่างไร หรืออาจมีการคัดเลือกพันธุ์หลังจากเพาะเลี้ยงจนกระทั่งเจริญเติบโตและผลผลิตปรากฏลักษณะให้เห็น โดยลูกผสมที่ได้จะต้องมีโครงสร้างดอกที่มีสีสันสวยงามเลี้ยงง่าย ออกดอกถี่ ดอกดก และบานทน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีสำหรับกล้วยไม้ตัดดอกที่มีคุณภาพต่อไป ส่วนประกอบต่างๆ ของดอกกล้วยไม้ที่มีความสำคัญในการผสมพันธุ์คือ เกสรตัวผู้และยอดเกสรตัวเมีย ซึ่งอยู่บริเวณปลายเส้าเกสรตัวเมียจะต้องมีความสะอาด มีสีสันสดใส ดอกมีความสมบูรณ์พร้อมจะรับการผสมพันธุ์ทั้งเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย การผสมเกสรจะปฏิบัติในเวลาเช้าที่สภาพอากาศมีความชุ่มชื้นอุณหภูมิไม่ร้อน อุณหภูมิไม่ร้อน การผสมเกสรกล้วยไม้โดยต้นที่ใช้เป็นแม่พันธุ์หรือต้นที่ต้องการจะให้ถือฝัก จำเป็นต้องแกะเกสรตัวผู้ของดอกที่ต้องการทำการผสมเกสรและให้ถือฝักออกเสียก่อนทั้งนี้เพื่อ

ป้องกันไม่ให้เกิดการผสมตัวเองขึ้นได้ และเราจะแกะเอาเกสรตัวผู้จากดอกของอีต้นหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นพ่อพันธุ์มาทำการผสมเกสร จัดเป็นงานที่ละเอียดอ่อนโดยเฉพาะกล้วยไม้บางประเภท (Alec M. Pridgeon 1992, น.8 ; Pridgeon A 1994, น. 15)

วิธีดำเนินการ

1. วัสดุอุปกรณ์

1.1 วัสดุการเกษตร เช่น หัวพันธุ์ลีนมังกร พิสมอส สเปกกรั้มมอส ปุ๋ยคอก หินคัด ปุ๋ยละลายช้า 3 สูตร โฟม

1.2 สารเคมีต่างๆ เช่น สารป้องกันกำจัดโรค แมลง

1.3 อุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น กรรไกร ถังพ่นสารเคมี แท็ค ลวดมัดช่อดอก

1.4 วัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก เวอร์เนีย ไม้บรรทัด

1.5 วัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์ ดินสอ ปากกาเขียนครุภัณฑ์ สมุดบันทึก ยางลบ
ฟิวเจอร์บอร์ด

1.6 กล้องบันทึกภาพพร้อมอุปกรณ์

2. วิธีปฏิบัติการทดลอง

2.1 สร้างลูกผสมสำหรับการทดลองวางแผนการผสมพันธุ์แบบพบกันหมด (diallel cross design) โดยผสมพันธุ์พ่อแม่กล้วยไม้สกุลลีนมังกรที่ผ่านการคัดเลือกระหว่างปี 2549-2553 จำนวน 8 สายต้น (ต้นคัดเลือกปี 49-53) และต้นที่คัดเลือกระหว่างปี 2554-2556

2.2 เพาะเลี้ยงฝักกล้วยไม้สกุลลีนมังกรในสภาพปลอดเชื้อ เมื่อได้ต้นอ่อนที่ได้จากการเพาะเมล็ดแล้วนำมาอนุบาลในตระกร้า และย้ายปลูกลงในกระถาง เพื่อคัดเลือกต้นลูกผสมที่ได้ลักษณะที่ดี มีความสม่ำเสมอทางสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้

3. การบันทึกข้อมูล

3.1 ประเมินความสม่ำเสมอของลูกผสม

3.2 ลักษณะประจำพันธุ์ของพ่อแม่และลูกผสมต่างๆ

3.3 การเจริญเติบโต การออกดอก คุณภาพของดอก

3.4 การระบาดของศัตรูพืช

วันเวลาและสถานที่

ระยะเวลา เริ่มต้น ตุลาคม 2553 สิ้นสุด กันยายน 2556 รวม 3 ปี

สถานที่ดำเนินการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม

ผลการทดลองและวิจารณ์

ปี 2554 คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลีนมังกรที่คัดเลือกลักษณะดี สีสั้นสวยงาม มาผสมแล้วดูแลรักษาฝักที่ได้รับการผสมเมื่ออายุฝักได้ 35-45 วัน จึงตัดฝักลีนมังกรที่ได้รับการผสม ส่งไปเพาะในสภาพปลอดเชื้อในห้องปฏิบัติการ โดยปี 2554 ทำการผสมได้ จำนวน 106 คู่ผสม แต่เพาะงอกเพียง 35 คู่ผสม เมื่อได้ต้นลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ด มาอนุบาลไว้ในตะกร้า และย้ายปลูกลูกผสมที่อนุบาลลงกระถาง เพื่อคัดเลือกลูกผสมลีนมังกร ที่มีลักษณะต่างจากพ่อแม่ และมีความสม่ำเสมอทางสายพันธุ์ พบว่า มีการเจริญเติบโต และการแทงช่อดอก จะเริ่มแทงช่อดอกเมื่อมีใบ 5-6 ใบ ลักษณะของช่อดอกเป็นกระจุก แล้วจึงค่อยๆ ยึดขึ้นเมื่อดอกมีขนาดโต โดยลีนมังกรจะเริ่มสร้างหัวใหม่ในระยะการแทงช่อดอก ซึ่งหัวใหม่มีลักษณะตุ่มสีขาวขนาดเล็กอยู่ติดกับด้านข้างของหัวเดิม วัสดุปลูกที่ใช้คือ พีทมอส 1 ส่วน : หินค้อน้ำ 1 ส่วน รองกันกระถางด้วยโฟมหักเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วจึงนำวัสดุปลูกลงในกระถาง โดยปลูกจำนวน 2-3 ต้น/กระถาง บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตของลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดจากฝักปี 54 ด้านการเจริญเติบโต ลักษณะดอก สีดอก ซึ่งออกดอกในปี 2556 พบว่า จำนวนดอกต่อช่ออยู่ระหว่าง 1-2 ดอกต่อช่อ การสะสมอาหารของหัวลูกผสมยังน้อยอยู่ จึงส่งผลให้ขนาดต้นเล็กกว่าพันธุ์พ่อแม่และจำนวนดอกต่อช่อมีน้อย ลักษณะดอกและสีของดอก มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามคู่ผสมที่ทำการผสม

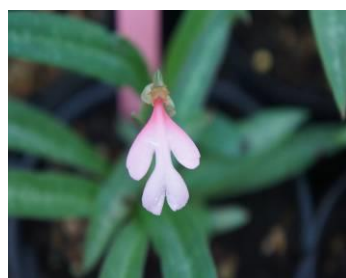
คู่ผสมข้ามพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรคู่ต่างๆ ได้คู่ผสมในปี 2554 ดังนี้

1) NP012_Y x NP031_PB	2) NP022_Y x NP013_PB	3) NP013_PB x NP005_PB
4) NP013_PB x NP009_PB	5) NP06_Y x NP019_PB	6) NP031_PB x NP009_PB
7) NP007_PB x NP003_Y	8) NP003_Y x NP007_PB	9) NP015_PB x NP012_Y
10) NP006_PB x NP022_Y	11) NP023_Y x NP007_PB	12) NP002_PS x NP021_Y
13) NP021_Y x NP006_PS	14) NP007_PS x NP020_Y	15) NP019_PB x NP007_Y
16) NP019_PB x NP06_Y	17) NP051_PB x NP004_Y	18) NP013_PB x NP009_PB
19) NP019_Y x NP018_PB	20) NP019_Y x NP019_PB	

ลักษณะบางสายต้นของต้นของแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรในปี 2554

 <p>NP015_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบปากขีดปลายตัด ฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีเขี้ยว ขนาด ดอก 1.8x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 20 ดอก ความยาวช่อดอก 23 ซม. ทรง พุ่ม 28.7 ซม. ขนาดใบ 2.6x 16.7 ซม.</p>	 <p>P019_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบปากห่างปลาย ตัด ฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีเขี้ยว ขนาดดอก 2x 2.4 ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ 12 ดอก ความยาวช่อดอก 18 ซม. ทรงพุ่ม 25.4 ซม. ขนาดใบ 2.3x 19.7 ซม.</p>	 <p>NP04_Y ดอกมีสีเหลือง กลีบปากห่างปลาย ตัด ฟอร์มดอกทรงสอบ กลีบบนสี เหลือง ขนาดดอก 2.2 x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 6 ดอก ความยาว ช่อดอก 8 ซม. ทรงพุ่ม 19 ซม. ขนาดใบ 1.5x 9.5 ซม.</p>
 <p>NP06_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากค่อนข้าง ขีด ปลายมน ฟอร์มดอกกลม กลีบบน สีเขี้ยว ขนาดดอก 2x 2.3 ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ 6 ดอก ความยาวช่อดอก 5.5 ซม. ทรงพุ่ม 18 ซม. ขนาดใบ 1.2x 11.5 ซม.</p>	 <p>NP006_R ดอกมีสีแดง กลีบปากห่าง ปลายกลม ฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีแดง ขนาดดอก 2.5x 2.5 ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ 4 ดอก ความยาวช่อดอก 6 ซม. ทรงพุ่ม 15 ซม. ขนาดใบ 1x 9 ซม.</p>	 <p>NP002_R ดอกมีสีแดง กลีบปากห่าง ปลาย กลม ฟอร์มดอกกลม กลีบบนสี แดง ขนาดดอก 2.5x 2.4 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 7 ดอก ความ ยาวช่อดอก 11 ซม. ทรงพุ่ม 25.5 ซม. ขนาดใบ 1.2x 10 ซม.</p>

ลักษณะลูกผสมที่เกิดจากต้นพ่อแม่พันธุ์ในปี 2554 ซึ่งออกดอกในปี 2556

NP015_PBxNP019_PB

NP004_YxNP006_R

NP019_PBxNP06_Y

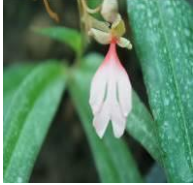

NP002_RxNP051_PB

ส่วนในปี 2555 คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลีนมังกรเพิ่มเติม และทำการผสมกล้วยไม้ลีนมังกรได้ 73 คู่ผสม เมื่ออายุฝักได้ 35-45 วัน จึงตัดฝักส่งไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ ขณะนี้ได้รับลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝัก ปี 2555 แล้วจำนวน 8 เบอร์ ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ

คู่ผสมข้ามพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรคู่ต่างๆ ได้คู่ผสมในปี 2555 ดังนี้

1. NP041_PB X NP033_PB
2. NP015_PS X NP025_Y
3. NP007_PB X NP017_PS
4. NP021_PB X NP025_Y
5. NP019_PB X NP005_PB
6. NP041_PB X NP027_Y
7. NP040_PB X NP025_Y
8. NP015_PS X NP029_PB
9. NP047_PB X NP043_Y
10. NP047_PB X NP041_Y
11. NP047_PB X NP028_Y
12. NP032_Y X NP039_PB
13. NP029_PB X NP035_Y
14. NP040_PB X NP015_PS
15. NP024_PB X NP017_PS
16. NP029_PB X NP017_PS
17. NP040_PB X NP025_Y
18. NP040_PB X NP015_PS
19. NP018_PB x NP036_Y
20. NP047_PB X NP005_PB

ลักษณะบางสายต้นของแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรในปี 2555

 <p>NP041_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบปาก ขีดปลายตัดแหลมขนาด ดอก 2.2x 2.7 ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ 11 ดอก ความ ยาวช่อดอก 15.5 ซม. ทรง พุ่ม 27.5 ซม.ขนาดใบ 3 x 19 ซม.</p>	 <p>NP033_PB ดอกมีสีชมพู กลีบปากขีด ปลายตัดมนขนาดดอก 2.5x 3.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 19 ดอก ความยาวช่อดอก 22.3 ซม. ทรงพุ่ม 36.5 ซม. ขนาดใบ 3.5 x 20 ซม.</p>	 <p>NP007_PB ดอกมีสีชมพู กลีบปากขีด ปลายตัดขนาดดอก 1.5 x 2.6 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 18 ดอก ความยาวช่อดอก 18 ซม. ทรงพุ่ม 23 ซม. ขนาดใบ 3 x 19 ซม.</p>	 <p>NP021_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบปาก ขีดปลายมนขนาดดอก 2 x 2.2 ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ 9 ดอก ความยาวช่อ ดอก 12 ซม.ทรงพุ่ม 27 ซม.ขนาดใบ 3.2 x 18.7 ซม.</p>
 <p>NP040_PB ดอกมีสีชมพู กลีบขีดปลาย แหลม ขนาดดอก 1.8x 3 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 11 ดอก ความยาวช่อดอก 16 ซม.ทรงพุ่ม 35.5 ซม. ขนาดใบ 3.7x 19 ซม.</p>	 <p>NP013_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบขีด ปลายตัดขนาดดอก 2.2 x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 8 ดอก ความยาวช่อดอก 15 ซม.ทรงพุ่ม 25 ซม. ขนาดใบ 2.2 x 14.5 ซม.</p>	 <p>NP035_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบขีด ปลายมนขนาดดอก 2 x 2.6 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 14 ดอก ความยาวช่อดอก 17.5 ซม.ทรงพุ่ม 30 ซม. ขนาดใบ 2.6 x 17 ซม.</p>	 <p>NP047_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบขีด ปลายตัด ขนาดดอก 1.5 x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 13 ดอก ความยาวช่อดอก 18 ซม.ทรงพุ่ม 30 ซม. ขนาดใบ 2.5 x 18 ซม.</p>
 <p>NP015_PS ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบปาก ขีดปลายตัด ขนาดดอก 1.6 x 2.5 ซม.จำนวนดอกต่อช่อ 9 ดอก ความยาวช่อดอก 22 ซม.ทรงพุ่ม 25 ซม. ขนาดใบ 2.3 x 14.5 ซม.</p>	 <p>NP019_PS ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบ ปากห่างปลายตัด ขนาด ดอก 1.8 x 2.3 ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ 12 ดอก ความ ยาวช่อดอก 24 ซม.ทรงพุ่ม 30 ซม. ขนาดใบ 2.2 x 16.8 ซม.</p>	 <p>NP025_Y ดอกมีสีเหลืองเข้ม กลีบ ปากขีดปลายมน ขนาดดอก 3 x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ 6 ดอก ความยาวช่อ ดอก 8.5 ซม.ทรงพุ่ม 17 ซม. ขนาดใบ 1.5 x 10 ซม.</p>	 <p>NP027_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบ ปากห่างปลายมน ขนาด ดอก 2.8 x 2.5 ซม. . จำนวนดอกต่อช่อ 7 ดอก ความยาวช่อดอก 8 ซม. ทรงพุ่ม 16 ซม. ขนาดใบ 1.5 x 13 ซม.</p>

 <p style="text-align: center;">NP033_Y</p> <p>ดอกมีสีเหลืองเข้ม กลีบปากห่างปลายตัด ขนาดดอก 2.2 x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 3 ดอก ความยาวช่อดอก 5.5 ซม.ทรงพุ่ม 16.4 ซม. ขนาดใบ 1.5 x 10.3 ซม.</p>	 <p style="text-align: center;">NP03_Y</p> <p>ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากชิดปลายมน ขนาดดอก 2 x 2 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 4 ดอก ความยาวช่อดอก 8.2 ซม.ทรงพุ่ม 16.4 ซม. ขนาดใบ 1.2 x 11.8 ซม.</p>	 <p style="text-align: center;">NP024_Y</p> <p>ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากห่างปลายตัด ขนาดดอก 2.4 x 2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 13 ดอก ความยาวช่อดอก 8.5 ซม.ทรงพุ่ม 17 ซม. ขนาดใบ 1.5 x 10 ซม.</p>

ลักษณะลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝักปี 2555

NP030_Y X NP020_PS

NP034_Y X NP049_PB

NP029_PB X NP031_Y

ปี 2556 ดูแลรักษาต้นพ่อแม่พันธุ์ที่ตัดได้ในปี 54-55 และคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลีนมังกรเพิ่มเติม และผสมกล้วยไม้ลีนมังกรที่ตัดได้ทั้งหมด 158 คู่ผสม ดูแลฝักที่ทำการผสม เมื่ออายุฝักได้ 35-45 วัน จึงตัดฝักส่งไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อในห้องปฏิบัติการ โดยได้ฝักกล้วยไม้ลีนมังกรที่ได้รับการผสมในสภาพฝักสมบูรณ์ส่งไปเพาะเมล็ด จำนวน 80 คู่ผสม ทั้งนี้ฝักที่ส่งไปเพาะเมล็ด พบว่า บางฝักเมล็ดยังอ่อนอยู่ บางฝักไม่มีเมล็ด ส่งผลให้การงอกของลีนมังกรมีจำนวนน้อยคู่ผสม การตัดฝักกล้วยไม้สกุลลีนมังกรจะต้องคำนึงถึงอายุฝัก สีของฝัก และสภาพอากาศในช่วงนั้นด้วย ซึ่งจะส่งผลให้เมล็ดในฝักมีความสมบูรณ์ทำให้ อัตราการงอกของเมล็ดมีอัตราที่สูงด้วย

คู่ผสมข้ามพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรคู่ต่างๆ ได้คู่ผสมในปี 2556 ดังนี้

1. NP069_PB X NP046_Y
2. NP072_PB X NP049_Y
3. NP057_PB X NP024_O
4. NP060_PB X NP046_Y
5. NP077_PB X NP053_Y
6. NP045_Y X NP068_PB
7. NP047_Y X NP027_O
8. NP046_Y X NP068_PB
9. NP048_Y X NP071_PB
10. NP065_Y X NP025_O
11. NP050_Y X NP057_PB
12. NP059_Y X NP010_R
13. NP027_O X NP047_Y
14. NP024_O X NP060_Y
15. NP036_O X NP060_Y
16. NP08_R X NP029_O
17. NP013_R X NP031_O
18. NP013_R X NP025_O
19. NP012_R X NP037_O
20. NP09_R X NP070_Y

ลักษณะบางสายต้นของต้นของแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลินมังกรในปี 2556

 <p>NP069_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบชิด ปลายมนฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีเขียวยอ่อน ขนาด ดอก 2.2x2.3 ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ 5 ดอก ความ ยาวช่อดอก 13 ซม.ทรงพุ่ม 22.1 ซม.ขนาดใบ 2.2x19 ซม.</p>	 <p>NP071_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบชิด ปลายแหลม ฟอร์มดอกทรง รี กลีบบนสีน้ำตาล ขนาด ดอก 2x2.3 ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ 4 ดอก ความ ยาวช่อดอก 10 ซม.ทรงพุ่ม 16.5 ซม.ขนาดใบ 2.4x14 ซม.</p>	 <p>NP47_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากชิด ปลายตัดฟอร์มดอกกลมใหญ่ กลีบบนสีเหลือง ขนาดดอก 2x2.5 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 2 ดอก ความยาวช่อดอก 4 ซม. ทรงพุ่ม 17 ซม. ขนาดใบ 1.3x11 ซม.</p>	 <p>NP46_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากชิด ปลายแหลม ฟอร์มดอกทรง สอบ กลีบบนสีเหลือง ขนาด ดอก 2x2.5 ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ 3 ดอก ความยาวช่อ ดอก 3.5 ซม.ทรงพุ่ม 17.5 ซม. ขนาดใบ 1.3x9 ซม.</p>
 <p>NP25_O ดอกมีสีส้มสด กลีบปากห่าง ปลายมนกลม ฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีส้มขนาดดอก 2.1x2.5 ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ 5 ดอก ความยาวช่อดอก 9.5 ซม. ทรงพุ่ม 19.5 ซม. ขนาดใบ 1.9x12 ซม.</p>	 <p>NP24_O ดอกมีสีส้มสด กลีบปากห่าง ปลายตัด ฟอร์มดอกทรงสอบ กลีบบนสีส้ม ขนาดดอก 2x2.4 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 10 ดอก ความยาวช่อดอก 10 ซม. ทรงพุ่ม 17 ซม. ขนาด ใบ 2.6x10 ซม.</p>	 <p>NP012_R ดอกมีสีแดง กลีบปากชิด ปลาย มน ฟอร์มดอกทรง สี่เหลี่ยม กลีบบนสีเขียวย ขนาดดอก 2.5x3 ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ 6 ดอก ความยาว ช่อดอก 8 ซม. ทรงพุ่ม 20 ซม. ขนาดใบ 1.6x21 ซม.</p>	 <p>NP013_R ดอกมีสีแดงสด กลีบปากชิด ปลายมนฟอร์มดอกกลม กลีบ บนสีเขียวย ขนาดดอก 2.2x3 ซม. จำนวนดอกต่อช่อ 7 ดอก ความยาวช่อดอก 7 ซม. ทรงพุ่ม 15.5 ซม. ขนาดใบ 1.7x9.5 ซม.</p>

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาลูกผสมกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร ระหว่าง 2554-2556 ได้คู่ผสมทั้งหมด จำนวน 337 คู่ผสม แต่เพาะงอกเป็นต้นอ่อนในขณะนี้ มีจำนวน 43 คู่ผสม ที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ โดย ปี 2554 ผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรลูกผสมได้จำนวน 106 คู่ผสม ดูแลรักษาฝักที่ได้รับการผสมจนอายุฝักได้ 35-45 วัน จึงตัดฝักที่สภาพสมบูรณ์ไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ ที่ห้องปฏิบัติการ แต่เพาะงอกเพียง 35 คู่ผสม เมื่อได้รับต้นอ่อนที่ได้จากการเพาะเมล็ด จึงนำต้นอ่อนมาอนุบาลไว้ในตะกร้า และย้ายปลูกลงกระถาง วัสดุปลูกที่ใช้ในการปลูกคือ พีทมอส และหินคัต อัตรา 1:1 รองก้นกระถางด้วยโฟมหักเป็นชิ้นเล็กๆ จากนั้นจึงคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดี มีความสม่ำเสมอทางสายพันธุ์ บันทึกข้อมูลลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดจากฝักปี 54 ด้านการเจริญเติบโต ลักษณะดอก สีดอก และลักษณะที่แตกต่างกันของแต่ละเบอร์ ซึ่งออกดอกในปี 2556 พบว่า จำนวนดอกต่อช่ออยู่ระหว่าง 1-2 ดอกต่อช่อ การสะสมอาหารของหัวลูกผสมยังน้อยอยู่ จึงส่งผลให้ขนาดต้นเล็กกว่าพันธุ์พ่อแม่และจำนวนดอกต่อช่อมีน้อย ลักษณะดอกและสีลูกผสมที่ได้ มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามคู่ผสมที่ผสม การแทงช่อดอกจะเริ่มแทงช่อออกทางปลายยอด เมื่อมีใบแก่ 5-6 ใบ ลักษณะของช่อดอกเป็นกระจุก แล้วจึงค่อยๆ ยืดขยายเมื่อดอกมีขนาดโตขึ้น ลิ้นมังกรจะเริ่มสร้างหัวใหม่ในระยะการแทงช่อดอก หัวใหม่มีลักษณะตุ่มสีขาวขนาดเล็กอยู่ติดกับด้านข้างของหัวเดิม

ปี 2555 คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลิ้นมังกรเพิ่ม จากนั้นทำการผสมพ่อแม่พันธุ์ที่คัดได้ๆ คู่ผสมทั้งหมดจำนวน 73 คู่ผสม และได้รับต้นอ่อนลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝัก ปี 2555 แล้วจำนวน 8 เบอร์ อนุบาลต้นอ่อนที่ได้ในตะกร้าเมื่อต้นอ่อนแข็งแรง และเข้าสู่ฤดูกาลงอกจึงย้ายลงปลูกในกระถาง ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ

และปี 2556 ดูแลรักษาต้นพ่อแม่พันธุ์ที่คัดได้ในปี 54-55 คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการสร้างลูกผสม ทำการผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรได้ทั้งหมด 158 คู่ผสม ดูแลฝักที่ทำการผสมเมื่ออายุฝักได้ 35-45 วัน จึงตัดฝักที่ได้รับการผสมในสภาพสมบูรณ์ ส่งไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ ได้จำนวน 80 คู่ผสม และอยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้ข้อมูลเบื้องต้นของการพัฒนาลูกผสมสายพันธุ์ต่างๆ เพื่อการทดสอบสายพันธุ์เชิงการค้าในอนาคต

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณคณะผู้ร่วมทำงานวิจัยทุกท่าน ที่ได้รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบในงานวิจัยครั้งนี้ รวมถึงเกษตรกรที่จัดหาหัวพันธุ์กล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร เพื่อให้งานทดลองบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

เอกสารอ้างอิง

- ครรชิต ธรรมศิริ. (2547). **เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนพับลิชชิ่ง.
- นฤมล กฤษณชาติ. (2548). **มารู้จักกล้วยไม้**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สลิล สิทธิสังข์ธรรม. 2550. **กล้วยไม้ป่าเมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) . 492 หน้า.
- สมจิตร อยู่เป็นสุข. 2549. **ไมคอร์ไรซา**. ภาควิชาชีววิทยาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่. 103 หน้า.
- อบฉันท ไทยทอง. 2549. **กล้วยไม้เมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 11. สำนักพิมพ์บ้านและสวน, กรุงเทพฯ. 461 หน้า.
- Alec M. Pridgeon. (1992). *The Illustrated Encyclopedia of ORCHIDS*. U.S.A. : timber Press.
- Hu. S.Y. 1977. **The Genera of Orchidaceae in Hong Kong**. Dai Nippon Printing Co. Hong Kong. 190 p.
- Passmusen, HN. (1994). *The Illustrated Encyclopedia of Orchids*. Australia : Landsdowne Publishing.
- Vaddhanaphuti, N. 1997. *Wild Orchids of Thailand*. Silkworn Books, Chiang Mai. 158 pp.

ตารางภาคผนวก

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ต้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาด ทรงพุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NPO6_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	22	13	18	2.0	2.5	3
 NPO7_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบทรง สอบ กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	23	14.5	18	0.9	2.6	3.5

 NP08_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	25.1	20.1	20	1.3	2.4	3.0
 NP09_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบแหลม กลีบปากห่างเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบชัดเจน	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	26.2	15.5	14	1.8	2.2	3.0
 NP10_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	28.5	12.4	11	1.6	1.8	3.0
 NP11_PB	ฟอร์มดอก ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	21.0	17.0	15	1.8	2.2	3.4
 NP12_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบทรง สอบ กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	22	10.5	17	1.7	2.2	3.5

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

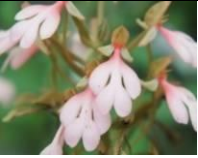

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาด ทรงพุ่ม	ความยาว ซ่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP013_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	32.0	10.5	14	0.9	2.2	3.2
	ลักษณะแหลม ปลายกลีบโค้งมน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน	35.0	8.9	16	2	2.5	3.5

 NP014_PB	กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	โคนกลีบสี ชมพูเข้ม						
 NP015_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	28.7	19.3	20	1.8	2.6	3.5
 NP016_PB	ลักษณะทรงแหลม ปลายกลีบแหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	27.1	13.5	18	1.7	2.0	3.0
 NP017_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	27.0	13.0	16	2.0	2.2	2.7
 NP018_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	20.2	10.5	10	2	2.2	2.7
 NP019_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	28.0	18.0	12	2.1	2.1	3.2

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาด ทรงพุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี	25.0	10.4	12	2.1	2.4	3.1

 NP020_PB	กัน	ชมพูเข้ม						
 NP033_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	36.5	36.5	19	2	2.5	3.0
 NP034_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	34.5	17.5	14	2.0	2.4	34.5
 NP035_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสีชมพู อ่อน โคน กลีบสีชมพู เข้ม	29.6	22.0	14	2.0	2.6	2.0
 NP039_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากด้านข้าง ค่อนข้างให้กว่า กลีบลิ้น	มีสีชมพู โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	25.5	13.2	9	2.5	2.7	2.7
 NP040_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบแหลม กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	35.5	16.0	11	1.8	3	3.4
 NP044_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบแหลม กลีบปากชิดกัน ลงด้านล่าง เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	25.0	18.0	11	2.2	2.7	3.0

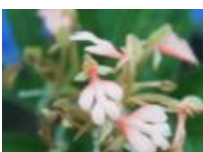

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ - พ่อ	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง	ความยาว	จำนวน	ขนาดดอก(ซม.)	ขนาดฝัก
-----------------	----------	-----------	---------	---------	-------	--------------	---------

						กว้าง	ยาว	
 NP045_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากชิดกัน เห็นช่องว่าง เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	26.5	11.0	5	1.8	2.3	2.8
 NP046_PB	ลักษณะกลมคล้าย ลูกตุ้ม ปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	27.0	13.0	8	2.1	2.6	2.8
 NP047_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	32.0	18.0	17	2.2	2.9	3
 NP050_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	36.2	14.5	16	2.0	2.0	3.2
 NP052_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบแหลม กลีบปากห่างเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบชัดเจน	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	22.0	12.0	9	2	2.2	2.0
 NP053_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	28.5	14.0	10	2.0	2.2	2.5
 NP054_PB	ลักษณะกลมคล้าย ลูกตุ้มปลายกลีบ ตัด กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	22.5	13.0	9	1.9	2.5	3.5

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ต้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP055_PB	ลักษณะรีปลาย กลีบแหลม กลีบห่างไม่ชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	18.5	18.5	4	2.0	2.5	2.4
 NP056_PB	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	13.0	13.0	7	2.0	2.2	2.8
 NP057_PB	ลักษณะรีปลาย กลีบแหลม กลีบ ปากชิดเห็น ช่องว่างเล็กน้อย	กลีบสีชมพู อ่อนโคน กลีบสีชมพู เข้ม	28.0	20.2	15	2.0	2.5	3.0
 NP060_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	สีชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	25.5	9.5	9	1.8	2.0	2.0
 NP061_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	มีสีชมพู ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	24.5	19.0	12	2.0	2.5	3.0
 NP062_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบแหลม กลีบห่างซ้อนทับ กันไม่สนิท	สีชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	21.5	14.5	9	2.0	2.5	2.5
 NP063_PB	ลักษณะทรงกลม สั้นปลายกลีบโค้ง มน กลีบซ้อนทับ กันสนิท	สีกลีบชมพู อ่อน โคน กลีบสีชมพู เข้ม	26.5	10.6	12	2.2	2.5	3.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP065_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	43.5	17.5	15	2.0	2.2	3.5
 NP066_PB	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	18.0	12.0	7	1.6	2.2	3.0
 NP067_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	22.0	13.0	8	2.3	2.1	2.5
 NP068_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	22.0	11.0	9	2.2	2.5	2.7
 NP069_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	17.5	8.0	8	2.1	2.3	2.6
 NP070_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดมี ช่องว่างระหว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	24.5	14.0	9	2.0	2.5	3.0
 NP071_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู	16.5	10.0	3	2.0	2.3	2.5

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP072_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด ค่อนข้างแหลม กลีบปากชิด	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	14.5	10.0	5	2.0	2.2	2.5
 NP073_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	24.5	10.0	7	2.0	2.2	2.8
 NP074_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	16.5	14.0	7	2.2	2.5	3.0
 NP075_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิดกันเห็นช่อง ว่างระหว่างกลีบ เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	18.6	16.0	9	2.2	2.5	3.0
 NP076_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัดมน กลีบปากชิดกัน เห็นช่องว่าง ระหว่างกลีบ เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	20.5	10.0	10	2.0	2.3	3.0
 NP077_PB	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	22.0	11.0	9	2.2	2.3	2.8

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลินมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP001_PS	ดอกลักษณะทรง สอบปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	สีกลีบชมพู อ่อน โคน กลีบสีชมพู เข้ม	29.0	20.1	11	1.5	2.1	2.5
 NP002_PS	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน เห็นช่องว่างเล็ก	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	23.0	10.5	7	1.6	2.6	2.7
 NP003_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบแหลม กลีบปากห่างกัน ทำให้เห็นช่อง ว่าง กลีบชัดเจน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	30.0	10.5	5	1.5	2.0	2.5
 NP004_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	30.0	10.0	10	1.6	2.2	2.5
 NP005_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากชิดกันทำ ให้เห็นช่องว่าง เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	32.5	17.5	8	2.0	2.1	3.0
	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย	กลีบมีสี ชมพูเข้ม	35.0	22.5	7	2.0	2.4	3.4

 NP006_PS	กลีบตัดตรง กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างเล็กน้อย	โคนกลีบสี ชมพูเข้ม						
 NP007_PS	ลักษณะทรงสอบรี ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	28.5	16.5	10	1.8	2.0	3.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP008_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายตัดมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	30.0	17.5	8	1.5	2.0	3.0
 NP009_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	24.5	12.0	10	2.0	2.2	3.0
 NP0010_PS	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบห่าง	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพู	22.5	10.5	7	1.8	2.0	2.5
 NP0011_PS	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากซ้อน ทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	30.0	20.4	6	2.0	2.2	3.0
	ลักษณะทรงกลม	กลีบมีสี	30.0	21.3	10	1.6	.5	3.5

 NP0012_PS	ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม						
 NP0013_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดแต่ เห็นช่องว่าง ระหว่างกลีบ	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	27.5	17.9	6	1.5	2.2	2.5
 NP0014_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง ช่องว่างระหว่าง กลีบกว้าง	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	23.5	7.8	5	7.8	1.9	2.1

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0015_PS	ลักษณะรีได้ขนาด ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	25.0	22.0	9	1.6	2.5	4.0
 NP0016_PS	ลักษณะทรงรีได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	32.2	20.0	13	1.7	2.5	3.0
 NP0017_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดปลาย ลิ้นห่าง	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	36.4	20.0	14	1.6	2.2	2.2
	ลักษณะทรงรี	กลีบมีสี	21.5	12.0	10	1.6	2.3	3.0

 NP0018_PS	ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดแต่ เห็นช่องว่าง เล็กน้อย	ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม						
 NP0019_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	31.0	14.0	14	1.5	2.4	3.0
 NP0020_PS	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	21.0	14.0	7	1.5	2.5	3.0
 NP0021_PS	ลักษณะทรงรีได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน ข้างเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	28.0	30.0	9.0	2.7	2.7	3.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0022_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	36.0	21.0	10	1.6	2.5	2.5
 NP0024_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายโค้งมน กลีบปากชิดแต่ เห็นช่องว่างกลีบ	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	27.0	10.0	10	1.5	2.0	3.0

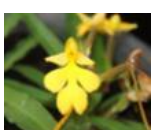

	เล็กน้อย							
 NP0026_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	27.0	22.0	8	1.5	2.2	2.5
 NP0027_PS	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดเล็กน้อยกลีบ ปากชิด	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	28.0	22.5	8	1.5	2.0	3.1
 NP0028_PS	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากซ้อน ทับกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	37.0	35.6	15	1.7	2.4	3.0
 NP0029_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิดเห็นช่องว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบ สีชมพู	30.4	29.1	11	1.7	2.0	2.5
 NP0030_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	39.0	21.5	14	1.5	2.5	3

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี 2554-2556

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี	18.0	5.0	9	2.3	2.5	2.5

NP003_Y	ปากชิด	เหลืองเข้ม						
 NP004_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด ตรง กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	19.0	7.8	6	2.2	2.5	2.5
 NP005_Y	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาด ปลาย กลีบตัดแหลม กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	20.0	4.0	10	2.0	2.0	2.5
 NP006_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	18.0	4.0	6	2.0	2.3	2.2
 NP007_Y	ลักษณะทรงสอบ ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	18.0	4.0	3	1.8	2.1	2.2
 NP008_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างกลีบเล็ก น้อย	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	15.0	2.5	3	2.5	2.0	2.0
 NP0011_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.5	2.6	3	2.5	2.2	2.0
 NP0012_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดแหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	19.0	8.0	6	2.2	2.5	2.3

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	

 NP0013_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	18.0	3.5	4	2.0	2.5	2.0
 NP0015_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	19.9	4.3	4	2.0	2.5	2.0
 NP0016_Y	ฟอร์มดอก ลักษณะทรงรี ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	21.0	3.0	4	2.0	2.2	2.2
 NP0017_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดโค้ง กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	18.0	4.0	5	2.7	2.7	2.6
 NP0020_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	16	3.0	3	2.0	2.3	2.0
 NP0021_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	18.0	4.5	6	1.8	2.5	2.5
 NP0022_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดขอบ กลีบบิดเบี้ยวเล็ก น้อย กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	19.0	6.0	6	2.2	2.5	2.5
 NP0023_Y	ดอกลักษณะทรง แหลมปลายกลีบ โค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	18.4	12.0	8	2.0	2.0	2.2

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ต้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ชม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ชม.)		ขนาดฝัก (ชม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0024_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	21.2	11.8	13	2.4	2.5	3.5
 NP0025_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	17.0	8.5	6	2.5	2.5	2.9
 NP0027_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	16.0	8.0	7	2.0	2.3	2.2
 NP0028_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัด กลีบข้างของ กลีบปากมีขนาด ใหญ่คล้ายลูกตุ้ม	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	24.0	11.0	11	2.0	2.1	3.0
 NP0029_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดแหลม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี เหลืองอ่อน โคนกลีบสี เหลือง	22.0	7.0	4	2.1	2.6	2.5
 NP0030_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ โค้งมน กลีบข้าง ของกลีบปากจะ ใหญ่กลีบลิ้น กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	13.5	5.6	5	2.2	2.0	2.7
 NP0031_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดเล็กน้อย กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	17.0	6.0	5	2.0	2.4	3.0
 NP0032_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล จัดๆ โคน กลีบสีเหลือง	24.0	8.0	10	2.0	2.5	2.1

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0033_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	12.4	5.5	2	2.0	2.5	2.1
 NP0034_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	19.7	7.5	4	2.2	2.7	2.4
 NP0035_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	19.7	6.4	3	2.1	3.0	2.1
 NP0036_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	19.0	6.0	7	1.7	1.9	2.3
 NP0039_Y	ลักษณะทรงสอบ กลีบโค้งมนคล้าย ลูกตุ้ม กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	12.5	6.0	4	2.0	2.4	2.3
 NP0040_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบข้างของกลีบ ปากจะใหญ่ลิ้น กลีบปากสั้น	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	18.0	5.0	5	1.9	2.2	2.3
 NP0042_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	13.0	3.0	5	2.0	2.3	2.0

 NP0043_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	12.0	12.0	5	2.0	2.5	2.4
---	---	---	------	------	---	-----	-----	-----

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0045_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	เล็กน้อย กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	8.0	2.0	3	2.0	2.5	2.3
 NP0047_Y	ลักษณะทรงกลม กลีบตัด กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	17.0	4.0	4	2.0	2.5	2.3
 NP0048_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัดแหลม กลีบ ปากซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	17.5	4.5	3	2.2	2.5	2.0
 NP0049_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	15.5	3.0	2	2.2	2.4	2.2
 NP0050_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.0	3.0	2	2.0	2.5	2.2
 NP0051_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบข้างของกลีบ ปากจะใหญ่ลิ้น กลีบปากเล็ก	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.0	3.0	3	1.8	2.1	2.2
	ลักษณะทรงเรียว	กลีบมีสี	20.0	4.0	3	1.8	2.	2.0

 NP0052_Y	แหลมปลายกลีบ ตัด กลีบปากห่าง	เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง						
 NP0054_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน กลีบ ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	18.0	3.5	6	1.7	2.2	2.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0055_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	30.5	2.4	2	2.1	2.2	3.0
 NP0058_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	16.0	2.5	2	1.8	2.1	2.0
 NP0059_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.5	2.5	2	2.0	2.2	2.5
 NP0060_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	18.5	3.0	3	2.2	2.3	2.3
 NP0061_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบห่างกลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	14.5	3.5	4	1.8	2.2	2.0
	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด	กลีบสีเหลือง สด โคนกลีบ	13.0	2.0	2	2.2	2.3	2.5

 NP0063_Y	แหลม กลีบปาก ชิด	สีเหลืองเข้ม						
 NP0064_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.0	4.0	2	2	2.3	2.0
 NP0065_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.0	3.5	3	2.2	2.3	2.5

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

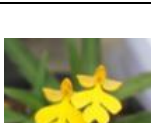
ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0066_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลือง โคน กลีบสีเหลือง	14.0	3.0	4	1.8	2.3	2.3
 NP0067_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	15.6	3.2	3	2.3	2.5	2.5
 NP0068_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดแหลม กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	20.5	7.0	5	2.0	2.3	3.0
 NP0069_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	21.0	8.0	6	2.6	2.5	2.5
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด เล็กน้อย กลีบ	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี	29.5	4.0	3	2.2	2.4	2.7

 NP0070_Y	ปากชิต	เหลืองเข้ม						
 NP0071_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน กลีบ ปากซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	15.5	4.0	3	1.9	2.0	2.7
 NP0072_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบข้างของกลีบ ปากขนาดใหญ่	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	18.5	3.0	1	2.3	2.5	2.0
 NP0073_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิต	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	9.0	3.0	2	2.1	2.3	2.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0075_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัด กลีบห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	17.5	3.0	2	1.8	2.2	2.0
 NP0076_Y	ดอกลักษณะทรง สอบปลายกลีบตัด กลีบปากชิต	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	15.5	5.0	3	2.2	2.3	2.0
 NP0077_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบชิต	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	17.5	4.0	2	2.1	2.2	3.0

 NP0079_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	21.0	6.0	5	2.0	2.7	2.0
 NP0081_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	13.0	5.0	2	1.8	2.0	2.0
 NP0082_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบชิด กัน	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	37.5	4.5	5	1.8	2.0	2.0
 NP0083_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	16.0	4.5	4	2.0	2.2	2.0
 NP0084_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	13.2	3.0	2	1.7	2.0	2.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี 2554-2556

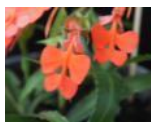

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ชม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ชม.)		ขนาดฝัก (ชม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0085_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	11.5	5.0	4	1.6	2.2	2.0
 NP0086_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัดมน เล็กน้อย กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	14.5	6.0	5	2.0	2.2	2.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP01_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	24.0	16.0	10	2.6	3.5	4.0
 NP02_ O	ลักษณะทรงสี่ เหลี่ยมปลายกลีบ กลมคล้ายลูกตุ้ม กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	25.5	13.0	7	2.7	3.0	3.5
 NP03_ O	ลักษณะทรงสอบสี่ เหลี่ยมปลายกลีบ ตัดแหลม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	29.0	12.0	12	2.5	3	4.0
 NP04_ O	ลักษณะทรงสอบ สี่เหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	28.0	10.0	6	2.6	3.5	3.5
 NP05_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม	28.0	16.0	7	3.0	3.2	4.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP06_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีส้ม เข้ม โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	28.0	10.0	3	2.5	3.5	4.0
	ลักษณะทรงสอบสี่ เหลี่ยมปลายกลีบ กลมคล้ายลูกตุ้ม	กลีบมีสีส้ม เข้ม โคน กลีบสีส้มอม	25.0	13.0	4	3.4	3.4	4.0

 NP07_ O	กลีบปากห่าง	เหลือง						
 NP09_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดงโคนกลีบ สีส้มอม เหลือง	27.5	14.0	9	2.5	3.0	3.0
 NP011_ O	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม แกรมแดง โคนกลีบสี ส้มอมเหลือง	29.0	13.0	8	2.7	3.0	3.2
 NP012_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดโค้ง กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	19.0	9.0	4	2.8	3.0	3.5
 NP013_ O	ลักษณะทรงสอบ สีเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	31.0	15.0	5	2.5	3.5	3.5
 NP014_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	26.0	14.0	6	3.0	3.0	3.5
 NP015_ O	ลักษณะทรง สีเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	24.0	11.0	5	2.5	3.0	3.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะทรง	กลีบมีสีส้ม	30.0	19.0	8	3.0	3.1	4.0

 NP016_ O	สี่เหลี่ยมปลาย กลีบตัด กลีบปาก ชิด	โคนกลีบสี่ เหลี่ยม							
 NP017_ O	ลักษณะทรง สี่เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี่เหลี่ยม เข้ม โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	32.0	13.0	4	2.5	3.0	3.5	
 NP019_ O	ลักษณะทรงสอบ สี่เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี่เหลี่ยม เข้ม โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	32.5	18.0	13	3.0	3.5	4.0	
 NP020_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี่เหลี่ยม อ่อน โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	24.0	23.0	11	1.7	1.7	3.0	
 NP021_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี่เหลี่ยม อ่อน โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	26.0	22.0	6	2.0	2.2	2.5	
 NP022_ O	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี่เหลี่ยม อ่อน โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	26.0	19.0	14	1.7	2.0	2.5	
 NP023_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี่เหลี่ยม อ่อน โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	25.0	25.0	9	1.9	2.0	3.0	
 NP024_ O	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี่เหลี่ยม สด โคน กลีบสี่เหลี่ยม เหลี่ยม	17.5	10.0	10	2.0	2.1	2.5	

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี 2554-2556

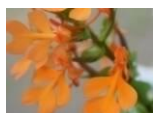

ลักษณะแม่ - พ่อ	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง	ความยาว	จำนวน	ขนาดดอก(ซม.)	ขนาดฝัก
-----------------	----------	-----------	---------	---------	-------	--------------	---------

พันธุ์ลิ้นมังกร			พุ่ม	ช่อ(ชม.)	ดอก	กว้าง	ยาว	(ชม.)
 NP025_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	19.5	9.5	5	2.1	2.4	2.5
 NP026_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	19.0	8.0	7	2.1	2.2	2.3
 NP027_ O	ลักษณะทรงสอบ สามเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	20.0	7.0	6	1.9	2.4	2.3
 NP028_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	20.0	8.0	6	2.5	2.2	2.0
 NP031_ O	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม จืด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	18.5	8.5	6	2.0	2.4	2.5
 NP032_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	16.5	6.5	5	2.2	2.4	2.5
 NP033_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม จืด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	14.5	8.0	3	2.5	2.6	2.5
 NP034_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม จืด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	14.0	8.0	3	2.5	2.6	2.5

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP035_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	16.5	9.0	6	2.2	2.3	2.5
 NP036_ O	ลักษณะสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	18.0	8.6	3	2.2	2.6	2.5
 NP037_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	19.0	12.0	9	2.0	2.9	2.5

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีแดง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP001_ R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้ง มน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี แดง โคน กลีบสีแดง	22.5	14.3	4	2.2	2.5	3.0
 NP002_ R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสี แดงแกรม ส้ม โคน กลีบสี เหลือง	24.5	18.5	6	2.2	2.3	2.8
 NP003_ R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด ขอบกลีบปาก หยักเล็กน้อย	กลีบมีสี แดงแกรม ส้ม โคน กลีบมีสี เหลือง	17.0	11.0	9	2.5	2.5	3.0
	ลักษณะสอบ ปลายกลีบโค้ง	กลีบมีสี แดงแกรม	19.0	15.0	7	2.4	2.2	3.0

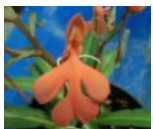

	มน กลีบ ปากห่าง	ส้มโคนกลีบ สีแดง						
---	--------------------	---------------------	--	--	--	--	--	--

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีแดง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	19.2	16.0	5	2.3	2.8	3.5
	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากห่างกัน	กลีบมีสีแดง อ่อน โคน กลีบสีแดง แกรมเหลือง	27.0	6.0	4	2.5	2.5	3.0
	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิดกัน	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	24.0	16.0	15	2.4	3.0	3.5
	ลักษณะสอบ สีเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	17.0	15.0	9	2.6	2.8	4.0
	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีแดง แกรมส้มเข้ม โคนกลีบสี แดง	19.0	15.0	6	3.0	3.4	3.0
	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี แดง	15.0	7.0	5	2.9	3.2	3.0
	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสีแดง เข้ม โคน กลีบสีแดง	22.5	17.0	7	2.5	2.9	3.0

NP013_ R								
 NP014_ R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน คล้ายลูกตุ้ม กลีบ ชิด	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี แดง	21.5	12.0	7	3.2	3.3	3.0

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีแดง ปี 2554-2556

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP015_ R	ลักษณะสอบ สี่เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	19.5	13.5	7	3.2	3.3	3.0
 NP016_ R	ลักษณะรูปทรง สี่เหลี่ยมปลาย กลีบตัด กลีบปาก ชิด	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	21.5	13.0	11	2.6	3.2	3.0
 NP017_ R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน คล้ายลูกตุ้ม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี แดง	26.5	14.0	7	2.5	2.7	3.7
 NP018_ R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน คล้ายลูกตุ้ม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	26.5	12.0	9	2.7	3.4	3.5
 NP019_ R	ลักษณะคล้ายรูป สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน	กลีบมีสีแดง จีด โคน กลีบสี	17.0	13.5	8	13.5	2.4	2.5
 NP020_ R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี เหลือง	17.0	8.0	8	2.4	2.5	2.0

 NP021_ R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีแดง จิต โคน กลีบสีแดง	21.5	9.0	6	2.2	2.5	2.5
 NP022_ R	ลักษณะสอบ คล้ายรูปสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัด กลีบปากซ้อน ทับกันสนิท	กลีบมีสีแดง อ่อน โคน กลีบสีแดง	21.5	17.0	10	2.2	2.6	3.0

ตารางแสดงคู่ผสมที่ได้จากการผสมพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร

คู่ผสม NIT ที่	รหัสคู่ผสม แม่ x พ่อ			สีที่ทำการผสม			จำนวน ลูกผสม/ กระถาง	หมายเหตุ
	แม่	x	พ่อ	แม่	x	พ่อ		
15	NP008_PB	x	NP010_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	5	
16	NP010_PB	x	NP008_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังไม่ได้รับ
18	NP010_PB	x	NP011_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	8	
21	Np011_PB	x	Np012_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังไม่ได้รับ
23	Np014_PB	x	Np011_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังไม่ได้รับ
26	Np014_PB	x	Np021_O	ชมพูดอกใหญ่	x	สีส้ม	-	ยังไม่ได้รับ
27	Np012_Y	x	Np031_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	14	
32	Np022_Y	x	Np013_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	24	
40	Np007_PB	x	Np005_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	3	
41	Np031_PB	x	Np023_O	ชมพูดอกใหญ่	x	สีส้ม	7	
43	Np031_PB	x	Np009_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	1	
44	Np005_PB	x	Np012_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังอนุบาลอยู่
46	Np005_PB	x	Np006_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังอนุบาลอยู่
47	Np013_PB	x	Np005_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	2	
49	Np013_PB	x	Np009_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	65	
50	Np013_PB	x	Np022_O	ชมพูดอกใหญ่	x	สีส้ม	19	
55	Np011_PB	x	Np014_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	16	

56	Np021_Y	x	Np020_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	41
60	Np015_PB	x	Np019_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	108
65	Np007_PB	x	Np006_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	9
67	Np007_PB	x	Np03_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	35
69	Np014_PB	x	Np020_O	ชมพูดอกใหญ่	x	สีส้ม	9
70	Np003_Y	x	Np007_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	12
75	Np002_PS	x	Np03_Y	ชมพูดอกเล็ก	x	สีเหลือง	12
82	Np015_PB	x	Np012_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	9
83	Np015_PB	x	Np014_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	9

ตารางแสดงคู่ผสมที่ได้จากการผสมพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร

คู่ผสม NIT ที่	รหัสคู่ผสม แม่ x พ่อ			สีที่ทำการผสม			จำนวน ลูกผสม/ กระถาง	หมายเหตุ
	แม่	x	พ่อ	แม่	x	พ่อ		
93	Np050_PB	x	Np04_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	7	
94	Np050_PB	x	Np03_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	3	
95	Np050_PB	x	Np021_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	3	
96	Np050_PB	x	Np022_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	36	
97	Np004_Y	x	Np006_R	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	17	
99	Np002_PS	x	Np021_Y	ชมพูดอกเล็ก	x	สีเหลือง	3	
101	Np021_Y	x	Np050_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	18	
113	Np007_PS	x	Np020_Y	ชมพูดอกเล็ก	x	สีเหลือง	33	
119	Np019_PB	x	Np07_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
123	Np02_Y	x	Np002_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	-	ยังไม่ได้รับ
124	Np019_PB	x	Np06_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	53	
125	Np019_PB	x	Np003_R	ชมพูดอกใหญ่	x	สีแดง	-	ยังไม่ได้รับ
127	Np051_PB	x	Np04_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	52	
129	Np018_PB	x	Np06_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	2	
132	Np002_R	x	Np051_PB	สีแดง	x	ชมพูดอกใหญ่	22	
133	Np004_R	x	Np011_PB	สีแดง	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังอนุบาลอยู่

136	Np004_R	x	Np06_Y	สีแดง	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
145	Np001_O	x	Np06_Y	สีส้ม	x	สีเหลือง	1	
146	Np004_O	x	Np018_Y	สีส้ม	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
164	Np018_Y	x	Np006_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	-	ยังอนุบาลอยู่
168	Np017_Y	x	Np002_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	-	ยังไม่ได้รับ
169	Np017_Y	x	Np011_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	11	
170	Np014_Y	x	Np018_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	4	
171	Np014_Y	x	Np019_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	3	
182	Np011_PB	x	Np013_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
